

Samenvatting van de meedenkbijeenkomst van 16 april 2024 over de visie op de brede asielopgave

Op 16 april organiseerde de gemeente Lochem een bijeenkomst over de visie op de brede asielopgave. Inwoners en netwerkpartners waren uitgenodigd om mee te denken met de gemeente over deze visie. Dit gebeurde aan de hand van een aantal platen met informatie en stellingen. De input van inwoners en netwerkpartners is hieronder samengevat per plaat.

Plaat 1: Waarom willen wij vluchtelingen opvangen en huisvesten?

De noodzaak, morele plicht en het belang van het houden van regie

Lochemse inwoners en netwerkpartners uiten verschillende standpunten over de opvang en huisvesting van vluchtelingen. Er is een roep om duidelijkere regelgeving vanuit het Rijk en eerdere duidelijkheid over het verblijf van asielzoekers. Er wordt gepleit voor kleinschalige opvang en spreiding over verschillende kernen om lokale druk te verlichten en integratie te bevorderen. Het belang van werk voor vluchtelingen wordt genoemd, maar dit is niet voor elke doelgroep haalbaar i.v.m. regelgeving. Verder is er discussie over de aantallen op te vangen vluchtelingen en de mogelijke impact op de Lochemse inwoners. Hierbij merken inwoners op dat er plannen zijn voor grote aantallen asielzoekers dan de spreidingswet ons oplegt. Over het algemeen wordt er solidariteit met vluchtelingen getoond. Wel wordt ons meegegeven dat we eerst onze voorzieningen goed op orde moeten hebben.

Plaat 2a: De context van migratie naar Nederland en Lochem

Door een kleinere wereld en internationale gebeurtenissen buiten onze invloed

Er zijn verschillende meningen over het opvangen van vluchtelingen. Door sommigen wordt genoemd dat er te veel vluchtelingen naar Nederland komen of dat er opvang elders moet plaatsvinden. Anderen vinden het belangrijk dat opvang voor vluchtelingen juist in Nederland goed geregeld wordt. Er zijn ook zorgen over wat dit zal betekenen voor de Nederlanders en de Lochemse gemeenschap. Daarnaast is er ook discussie over hoeveel de aantallen en de plek waar vluchtelingen moeten worden opgevangen. Het zou goed zijn als de gemeente leert van ervaringen uit het verleden op dit gebied.

Plaat 2b: Aanleiding: Waarom maken we een visie?

We willen meer rust en inzicht brengen in hoe meerjarig om te gaan met de brede asielopgave

Over het algemeen is er waardering voor het feit dat de gemeente met een visie bezig is op dit thema. Er is meer behoefte aan duidelijkheid en hoe om te gaan met bepaalde dilemma's. Kaders en een visie kunnen hierbij helpen. Tegelijkertijd uiten sommige mensen hun zorgen over de lasten van de toenemende migratie. Deze legt een grote druk op onze voorzieningen, zoals gezondheidszorg maar ook op de huisvesting. Een visie kan volgens netwerkpartners helpen bij het structureel inbedden van oplossingen voor dilemma's die nu spelen. Verder is er bezorgdheid onder inwoners over het landelijke beleid voor asielopvang. Men vraagt zich af in hoeverre Lochem en haar voorzieningen deze druk aankunnen.

Plaat 3: Onze ambitie: Koersvast en wendbaar

'Een meerjarig en duurzaam kompas dat een Lochems antwoord biedt passend bij de Lochemse schaal'

De meningen van inwoners en netwerkpartners over deze ambitie verschillen. Hoewel het als belangrijk wordt gezien, 'is de vraag hoe koersvast kun je zijn op een thema wat zo in ontwikkeling is'?

Daarnaast worden er zorgen geuit over de draagkracht van de Lochemse samenleving. Een grootschalige opvanglocatie lijkt niet te passen bij de 'Lochemse schaal'. Ook wordt grootschaligheid geassocieerd met een grotere afstand tot de Lochemse samenleving en minder kansen om mee te doen. Netwerkpartners benoemen de wens dat vluchtelingen al vroeg in contact komen met Lochemse inwoners. Dit bevordert de integratie. Er wordt gepleit voor maatwerk passende bij de schaal van onze gemeente. Daarnaast is het van groot belang dat de gemeente goede afspraken maakt met het COA over de toegang tot (basis)voorzieningen. Ook als deze op de locatie zelf plaats kunnen vinden door het zelf organiserend vermogen van zo'n locatie. De gemeente moet hier niet weglopen voor haar verantwoordelijkheid.

Plaat 4: Programmalijn 1: Huisvesting

'We richten ons op meerjarige, duurzame en structurele huisvesting nabij basisvoorzieningen'

OV, mobiel, verspreid, nabij voorzieningen

Bij het huisvesten van vluchtelingen wordt opgemerkt dat het erg belangrijk is dat die nabij voorzieningen gebeurt. Hierdoor kunnen mensen meedoen in Lochem. Zeker omdat het een doelgroep is die niet altijd even mobiel is (bijv. vaak geen auto) moet er ook rekening worden gehouden met de mobiliteit en (de beschikbaarheid van) het openbaar vervoer. Tegelijkertijd wordt ook het belang van spreiding over de kernen genoemd. Bij kleinschalige opvang zou de omgeving beter in contact kunnen komen met de vluchteling en zou dit de integratie bevorderen. Daarnaast is er kritiek van inwoners dat deze voorwaarden nu niet voor Nederlandse/Lochemse inwoners gerealiseerd kunnen worden. Hoe verhoudt dit zich tot de vluchteling?

Plaat 5: Programmalijn 2: meedoen

'Meedoen van de doelgroepen maken we mogelijk door samen te werken met partners en lokale netwerken'

Het wordt als positief gezien als de gemeente vluchtelingen stimuleert om mee te doen. Echter zijn er wel vragen over hoe de gemeente dit dan gaat doen. Zeker bij een grootschalige locatie wordt dit als lastig gezien en als een grotere afstand tot de Lochemse inwoner. Kleinschaligere locaties zijn beter ingebed in de samenleving en bieden ook meer mogelijkheden om de vluchteling eigen regie te geven, wat de zelfredzaamheid vergroot. Wanneer vluchtelingen actief meedoen in de samenleving zou dit het draagvlak kunnen vergroten. Netwerkpartners en ook inwoners lijken hiervoor open te staan.

Plaat 6: Programmalijn 3: Beschikbare en toegankelijke basisvoorzieningen

'We zetten in op het beschikbaar en toegankelijk houden van basisvoorzieningen voor alle inwoners'

De beschikbaarheid en toegankelijkheid van basisvoorzieningen wordt als belangrijke voorwaarde gezien. Naast onderwijs, zorg en bijvoorbeeld 't Baken worden ook vervoer, de supermarkt en voorliggende voorzieningen genoemd. Belangrijk is dat dit voor alle inwoners geborgd is en blijft.

Plaat 7: Betrokkenparticipatie

Dit gaat over mee-weten, meedoen en meebeslissen.

De meningen over de betrokkenparticipatie in Lochem verschillen. De gemeente wordt opgeroepen om transparanter te zijn in de communicatie en zich te houden aan toezeggingen. Dat vergroot het draagvlak. Inwoners willen graag zien dat er ook daadwerkelijk iets gedaan wordt met hun input en inspraak. Dit moet geen wassen neus zijn. De betrokkenparticipatie en communicatie zou zo snel als mogelijk moeten plaatsvinden, met maximale transparantie. Daarnaast wordt opgemerkt dat het belangrijk is dat er een warm welkom/onthaal van vluchtelingen is. Juist hier is het belangrijk dat er sprake is van wederkerigheid en mensen in contact kunnen komen met de vluchteling. Ook het praten met de vluchteling i.p.v. over is belangrijk om mee te nemen in dit proces. Zorg op voorhand al voor contact en informatie.

Plaat 8: Betrokkenparticipatie bij het ontwikkelen van een nieuwe opvanglocatie

De stappen die we doorlopen bij betrokkenparticipatie bij het ontwikkelen van een nieuwe opvanglocatie

Als het gaat over de te volgen stappen in betrokkenparticipatie bij opvanglocaties voor vluchtelingen zijn er diverse meningen. Over het algemeen wordt gepleit voor meer betrokkenheid van de Lochemse gemeenschap bij het besluitvormingsproces. De beschreven stappen worden goed ontvangen, al wordt erop gewezen dat de praktijk soms weerbarstiger is. Er wordt ook benadrukt dat participatie meer moet inhouden dan alleen maar luisteren naar de meningen, maar dat er ook iets mee gedaan moet worden. Het is belangrijk dat inwoners het gevoel hebben dat zij serieus genomen worden.

Plaat 9: Dilemma's

A: omvang van de opvanglocatie voor asielzoekers

Het dilemma groot of kleine opvanglocaties laat wat een voorkeur zien voor kleinere locaties. Met als redenen: snellere integratie en verdeling van de 'lasten' voor de Lochemse inwoners.

B: moet de gemeente meewerken aan de opvang van asielzoekers?

Met grote meerderheid wordt hier 'Ja' op geantwoord. Zij het met mogelijke voorwaarden en wederom wordt af toe de kleinschaligheid aangehaald. Ook wordt het wettelijke verplichte aantal vanuit de spreidingswet genoemd.

C: moet de gemeente meer regie nemen of meer aan het COA overlaten

De ondervraagde zien duidelijk de regie het liefst bij de gemeente liggen. Enkele merken de samenwerking op: COA als onbetrouwbare partner en gebrek aan maatwerk vanuit het COA.

D: opvanglocaties – nabij of binnen de kern, of in het buitengebied?

Nabij of binnen een kern is hierbij de grootste gemene deler. De aanwezigheid van voorzieningen en bevordering van integratie zijn hierbij het meest genoemd. Ook merkt een enkeling op dat een grote locatie buiten een kern kan komen en kleinere in of nabij een kern.

E: moet de gemeente in het uiterste geval noodvoorzieningen voor kortdurende opvang treffen?

Over dit dilemma wisselen de meningen. De mensen die nee zeggen doen dat met als redenen, signaal naar de landelijk overheid om het beter te regelen, duurzaamheid van de opvanglocatie, menswaardige opvang en vaak verplaatsen van mensen is voor niemand goed.

F: vindt u dat inwoners en organisaties betrokken moeten worden bij de locatiekeuze?

In het algemeen wordt deze vraag met een 'Ja' beantwoord. Enkel merken op dat het niet absoluut noodzakelijk is en dat het best 'gedoe' zou kunnen opleveren.

G: en moeten omwonenden betrokken worden bij de ontwikkeling van een nieuwe locatie, na de locatiekeuze?

Dit wordt eigenlijk niet als dilemma gezien. Bijna unaniem wordt hier bevestigend op gereageerd. 'het stimuleert de verbinding', zien we op één van de reflecties verschijnen.

H: hoe kijkt u naar 'meedoen' voor asielzoekers?

Termen als: must - essentieel - 't allerbelangrijkste, en ook een opmerking dat dit ook de verantwoordelijkheid van de asielzoeker zelf is komen naar voren. Meedoen wordt als vanzelfsprekendheid beschouwd.

I: Ruimte voor dilemma's die u mist:

Laat geld geen belemmerende factor zijn, hoe motiveren we de bevolking van de kernen voor opvang en samenleven. Blijven we ook aan de belangen van 'de Lochemmer' denken.

Plaat 10: Suggesties voor de titel:

(T)huis in Lochem
Samen wonen, werken en leven in 't Lochemse
Hoe wij onze verantwoordelijkheid nemen in de asielopgave

- 2e ondertitel weglaten
- 'Samenleven' omvat het allemaal
- Vergeet 'leren' ook niet te benoemen. Samen wonen, werken, leren en leven...
- Samen (T)huis in Lochem
- Haakjes rondom de T weglaten
- Wordt de veiligheid niet benoemd?